

Jantarová kazeta z valdštejských sbírek Podobizny šlechticů, antických hrdinů, alegorie a biblické scény

Neurčený řezbář, Königsberg / východní Prusko, kolem 1650

Dřevo, intarzované jantarem tří barev a slonovinou, plátkové zlato podložené kovovou fólií (tzv. Ameliearbeit), kolorovaná rytina, mosaz, železo; v. 17,6 cm, š. 31,8 cm, h. 17,2 cm

Provenience: Valdštejnové Duchcov nebo Mnichovo Hradiště, nyní Národní památkový ústav, státní zámek Mnichovo Hradiště, i. č. MH 3686

Kazeta vyniká jak vzácnými materiály a uměleckořemeslnými technikami, tak bohatstvím zpodobněných témat. Jantarovými okénky a medailony prosvítají čtyři desítky námětů: střídají se v nich podobizny šlechticů, hlavy antických hrdinů, alegorické postavy žen a biblické výjevy. Rámují je ploché dekorativní lišty a plastické ornamenty. Motivy jsou zčásti řezané ze slonoviny, některé vystřižené z plátkového zlata podloženého odrazovou fólií na jantaru nebo vyryté a kolorované v barevném akordu červené, zelené a modré. Vlivem času a vysychání jantaru se průhledná okénka zakalila a popraskala. Výjevy miniaturní galerie jsou bez jejich sejmutí stěží identifikovatelné. Některé určujeme jen přibližně podle analogií.

Podobizny současníků poznáme podle úpravy vlasů, vousů a podle okruží. Jsou zastoupeny imaginární podobizny pána, mezi dvěma dámmi, dvě dvojice rytířů s vojenskou zástavou a mušketami cválající na koni, chrt, sedm pololežících žen s nejasnými atributy. Armilární sféra by mohla patřit personifikaci Astronomie, v tom případě by počet žen odpovídal Sedmi svobodným uměním. Dvojici okřídlených žen s věncem a ratolestí považujeme za Slávu a Fámu. Hlava muže v antické přilbě s maskaronem na hledí může patřit jednomu ze čtyř zakladatelů světových říší minulosti (Caesar, Alexandr Veliký, Ninos z Asýrie a Cyrus z Persie). Podle předloh Martena de Vos k nim grafické návrhy vytvořil Adriaen Collaert. Analogické medailony nacházíme na svatební míse kurfiřtky Magdalény Sibylly Braniborsko-Pruské, pochází z daru saského kurfiřta Jana Jiřího I. v Grünes Gewölbe v Drážďanech, stejně jako hrací kazeta.

Scény ze Starého zákona začínají Stvořením Evy z Adamova žebra, dále Vyhánění z ráje, za nimi lišta s postavou praotce Abraháma s malým Izákem při cestě k obětišti a následně s Izákem klečícím na hranici z polínek. Pro Jákobův žebřík s anděly protějšek nebyl identifikován. Z novozákonních výjevů po Zvěstování Panně Marii následuje Klanění pastýřů, a dva medailony s Beránkem Božím. Protějškem Matky Boží je nepochopitelně mnich v kutně místo Krista Spasitele.

Imaginární podobizna pána

Dvojice rytířů
s vojenskou zástavou
a mušketami cválající
na koni

Abrahám s Izákem klečícími
na hranici z polínek

Poprsí starověkého
imperátora

Vyhánění z ráje

Na štítku zámku vyrytý dvojhavý orel
představuje heraldický znak
habsburské monarchie

Na štítku zámku vyrytý dvojhavý orel představuje heraldický znak habsburské monarchie mezi ornamentem se dvěma pávy a volavkami. Značí objednavatele nebo majitele truhličky. Nebyli to Valdštejnové, ti měli orla pouze v srdečním štítku svého erbu. Bud' byl výrobek darován s prázdným štítkem a rytinu doplnil císařský rytec Ferdinanda III. (?), nebo šlo diplomatický dárek. V rodinné historii Valdštejnů se nabízí dva potenciální příjemci: Adam mladší z Valdštejna (1570–1638) ve svém deníku popsal věrnou službu císaři i císařovně,¹⁾ mohl truhličku dostat výsluhou. Zasloužil se také jeho vnuk Ferdinand Arnošt (1622–1656), který na mírových jednáních třicetileté války ve Vestfálsku v letech 1646–1648 císaře Ferdinanda III. zastupoval. Truhličku v tom případě lze hypoteticky pokládat za pruský diplomatický dar, ponechaný Valdštejnovi za odměnu.²⁾

(DS)

1) KOLDINSKÁ – MAŤA 2007.

2) HRBEK 2013, s. 667–672.

Literatura a prameny

- ALT 1991: Jaroslav Alt, *Restaurátorská zpráva – Lucie Otylie Slavatová z Hradce*, Kutná Hora 1991, archiv Národního památkového ústavu, ÚOP České Budějovice.
- ASHELFORD 1983: Jane Ashelford, *The 16th Century, A Visual History of Costume*, London 1983.
- ASCHENBRENNER 2004: Martin Aschenbrenner, *Z dějin zámku a panství Zákupy I.*, Česká Lípa 2004.
- ASCHENBRENNER 2007: Martin Aschenbrenner, *Z dějin zámku a panství Zákupy IV.*, Česká Lípa 2007.
- ASCHENBRENNER 2010: Martin Aschenbrenner, *Zákupská větev Berků z Dubé*, in: Genealogické a heraldické listy 30, č. 3, Praha 2010, s. 12–23.
- AUER – RAUCH – SANDBICHLER A KOL. 2005: Alfred Auer – Margot Rauch – Veronika Sandbichler a kol.: *Wir sind Helden. Habsburgische Feste in der Renaissance*, Wien 2005.
- AULOVÁ – ASCHENBRENNER 2004: Martina Aulová – Martin Aschenbrenner, *Ke genealogii zákupských Berků z Dubé*, in: Bezděz, vlastivědný sborník Českolipska, sv. 13, 2004, s. 277–282.
- BACHSWELLER 2012: Karin Bachsweller, *Barbara von Rottal. Der Versuch einer Biographie*, diplomová práce, Universität Wien, 2012.
- BERANOVÁ – ZEJDOVÁ 2017: Marie Beranová – Zejdová, *Restaurátorská zpráva – Portrét neznámé šlechtičny*, Praha 2017, archiv Národního památkového ústavu, ÚOP České Budějovice.
- BERNIS – DESCALZO 2014: Carmen Bernis – Amalia Descalzo: *El traje femenino español en la época de los Austrias*, in: José Luis Colomer – Amalia Descalzo (edd.), *Vestir a la española en las cortes europeas (siglos XVI y XVII)*, II, Madrid 2014, s. 39–75.
- BERNIS 1962: Carmen Bernis: *Indumentaria española en tiempo de Carlos V*, Madrid 1962.
- BERNIS 1990: Carmen Bernis, *La moda en la España de Felipe II a través del retrato de Corte*, in: Alonso Sánchez Coello y el retrato en la Corte de Felipe II (kat. výst.), Madrid 1990, s. 65–111.
- BIBLIOGRAPHY 2002: *A Bibliography of French Emblem Books of the Sixteenth and Seventeenth Centuries*, ed. Alison Adams, Stephen Rawles, Alison Saunders. Geneve 2002, sv. I, A–K, sv. 2 L–Z, s. 551, č. F 593 (lama).
- BLATTNÝ 2006: Pavel Blattný, *Nové poznatky k portrétu Markéty Františky Lobkowicz, rozené Dietrichstein*, in: Regio M, sborník Regionálního muzea v Mikulově, Mikulov 2006, s. 125–132.
- BOCCIA – COELHO – EDUARDO 1967: Lionello Boccia – G. Coelho, – Eduardo T. Coelho, *L'arte dell'armatura in Italia*, Milano, 1967.
- BOESER 1996: Knut Boeser, *The elixirs of Nostradamus: Nostradamus' original recipes for elixirs, scented water, beauty potions and sweetmeats*, Moyer Bell 1996.
- BOLOGNE 1996: Jean-Claude Bologne, *Svatby. Dějiny svatebních obřadů na Západo*, Praha 1996, s. 44–49.
- BONELLI 1553: Giovan Maria Bonelli, *Il sesto libro delle rime di diversi eccellenti autori, nuovamente raccolte et mandate in luce. Con un discorso di Girolamo Ruscelli*, 1553.
- BRANT 2007: Sebastian Brant, *Lod' Bláznů*, Praha 2007.
- BRAVERMANOVÁ – ČIERNÁ 1997: Milena Bravermanová – Andrea Čierná, *Pohřební textilie z hrobu Rudolfa II. v královské hrobce v katedrále sv. Víta na Pražském hradě*, *Archeologia historica* 22, 1997, s. 363–382.
- BRAVERMANOVÁ A KOL. 1995: Milena Bravermanová – Jana Kobrlová – Alena Samohýlová, *Textilie z hrobu Maxmiliána II. z Colina mauzolea v katedrále sv. Víta na Pražském hradě. Textilien aus dem Grab des Maximilian II. von Habsburg aus dem Colin-Mausoleum im St. Veitsdom in der Prager Burg*, *Archeologia historica* 20, 1995, s. 497–511.
- BRAVERMANOVÁ 1997: Milena Bravermanová, *Pohřební výbava Habsburků pohřbených na Pražském hradě*, in: Eliška Fučíková ed., *Rudolf II. a Praha. Katalog vystavených exponátů*, Praha, 1997, s. 274–287.
- BRAVERMANOVÁ – BŘEZINOVÁ – HLAVÁČEK 1998: Milena Bravermanová – Helena Březinová – Petr Hlaváček, *Soubor renesančních bot ze studny u kostela Všechn svatých na Pražském hradě. Die Kollektion von Renaissanceschuhen aus dem Brunnen an der Allerheiligenkirche in Prager Burg*, *Archeologia historica* 23, 1998, s. 471–492.
- BRAVERMANOVÁ – KOBRLOVÁ – SAMOHÝLOVÁ 1994: Milena Bravermanová – Jana Kobrlová – Alena Samohýlová, *Soubor textilních fragmentů ze studny u kostela Všechn svatých na Pražském hradě*, *Muzejní a vlastivědná práce* 3, 1994, s. 151–167.
- BRICHTOVÁ 2006: Dobromila Brichtová, *Markétě Františce, která žila 17 let, 6 měsíců a 12 dní*, in: Regio M, sborník Regionálního muzea v Mikulově, 2006, s. 92–94.
- BRICHTOVÁ 2011: Dobromila Brichtová, *Dietrichsteinská svatba 22. července 1515*, in: Regio M, sborník Regionálního muzea v Mikulově, 2011, s. 127–136.
- BRUGEROLLES 2012: Emmanuelle Brugerolles, *Antoni Baijs*, in: *Dürer et son temps*, Paris : Beaux-arts 2012, s. 464–471.
- BŘEŽAN 1985: Václav Břežan (ed. Jaroslav Pánek), *Životy posledních Rožmberků. I. Život Petra Voka z Rožmberka*, Praha 1985, s. 18.
- BUKOLSKÁ 1968: Eva Bukolská: *Renesanční portrét v Čechách a na Moravě*, disertační práce, ČSAV, I–III, Praha 1968.
- BUKOLSKÁ – ŠTĚPÁNEK 1980: Eva Bukolská – Pavel Štěpánek, *Španělské podobizny*, Praha 1980.
- BUKOVINSKÁ 1997: *Císařský dvůr a rezidenční město jako kulturní a duchovní centrum střední Evropy*, katalog výstavy Rudolf II. a Praha, Praha 1997, autorka hesla Beket Bukovinská, kat. č. II/57.
- BURKE 2005: Christina Burke, *Bedeutung und Wirkung der schwarzen Bekleidungsfarbe in Deutschland zur Zeit des 16. Jahrhunderts*, disertační práce, Universität Bremen, Bremen 2005.
- BŮŽEK 2000: Václav Bůžek, *Pijácké zábavy na dvorech*

- renesančních velmožů (*Ambras – Bechyně*), in: Václav Bůžek – Pavel Král (edd.), *Slavnosti a zábavy na dvorech a v rezidenčních městech raného novověku*, Opera Historica, 2000, č. 8, s. 137–161.
- BŮŽEK – HRDLIČKA 1997: Václav Bůžek – Josef Hrdlička. *Poslední velmoži erbu růže*, in: Václav Bůžek – Josef Hrdlička a kol., *Dvory velmožů s erbem růže. Všední a sváteční dny posledních Rožmberků a pánů z Hradce*, Praha 1997, s. 9.
- CAMERARIUS 1587: Joachim Camerarius d. J. *Symbola et emblemata tam moralia quam sacra, die handschriftlichen Embleme von 1587*, herausgegeben von Wolfgang Harms und Gilbert Hess, Tübingen 2009.
- CATTABIANI 2006: Alfredo Cattabiani, *Florarium, mýty, legendy a symboly spjaté s květinami a rostlinami*, Praha 2006, s. 247.
- COLOMER 2014: José Luis Colomer, *El negro y la imagen real*, in: José Luis Colomer – Amalia Descalzo (edd.), *Vestir a la española en las cortes europeas (siglos XVI y XVII)*, Madrid 2014, s. 77–111.
- CRHOVÁ 1992: Elena Chrová, *Restaurátorská zpráva o stavu a opravě portrétu Dorothey z Hradce*, Praha 1992, archiv Národního památkového ústavu ÚOP České Budějovice.
- CRISTIENSEN – WEPPELMANN 2011: Keith Christiansen – Stefan Weppelmann ed., *Gesichter der Renaissance: Meisterwerke italienischer Portrait-Kunst*, 2011.
- DEAN 1924: Bashford Dean, *A Costume of about 1600: A Trunk-Hose*, The Metropolitan Museum of Art Bulletin, Vol. 19, No. 9, Sep., 1924, s. 211–213.
- DESCALZO 2014: Amalia Descalzo, *El traje masculino español en la época de los Austrias*, in: José Luis Colomer – Amalia Descalzo (edd.), *Vestir a la española en las cortes europeas (siglos XVI y XVII)* I, Madrid 2014, s. 15–38.
- DIENTST 2002: Barbara Dienst, *Der Kosmos des Peter Flötner*, Berlin 2002, s. 78, 106.
- DINGES 1997: Martin Dinges: Der feine Unterschied. Die soziale Funktion der Kleidung in der höfischen Gesellschaft, *Zeitschrift für historische Forschung* 24, 1997, s. 49–76.
- DISTELBERGER 1988: *Kunst am Hofe Rudolfs II.*, Essen 1988, katalog výstavy Prag um 1600, autor hesla Rudolf Distelberger, kat. č. 337.
- DOLÍNEK b. d.: Vladimír. *Zbrojnice Konopiště*. Brno, b. d.
- DRAHOTOVÁ 1997: Heslo v katalogu Eliška Fučíková, James M. Bradburne, Beket Bukovinská, Jaroslava Hausenblasová, Lubomír Konečný, Ivan Muchka, Michal Šroněk. *Rudolf II. a Praha : císařský dvůr a rezidenční město jako kulturní a duchovní centrum střední Evropy : katalog vystavených exponátů : Praha 30. května – 7. září 1997*. Praha : Správa Pražského hradu, 1997, 522 s.
- DROZDOVÁ 2006: Eva Drozdová, *Antropologický výzkum Markéty Františky hraběny Dietrichsteinové*, in: Regio M, sborník Regionálního muzea v Mikulově, Mikulov 2006, s. 94–104.
- DROZDOVÁ 2006a: Eva Drozdová, *Dietrichsteinové z Mikulova. Výsledky antropologického výzkumu vybraných příslušníků rodu*, Brno 2006, s. 29–50.
- DROZDOVÁ – BRICHTOVÁ 2006: Eva Drozdová – Dobromila Brichtová, *Dietrichsteinové z Mikulova. Výsledky antropologického výzkumu vybraných příslušníků rodu*, Brno 2006.
- DVORSKÝ 1874: František Dvorský, *Perchta z Rožmberka zvaná bílá paní. Historický kulturní obraz*, Praha 1874.
- DVOŘÁK – MATĚJKA 1907: Max Dvořák – Bohumil Matějka, *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese roudnickém*, II. Zámek roudnický, Praha 1907.
- DVOŘÁK 1844: Josef Dvořák, *Portätgalerie im hochfürstlich Lobkowitz'schen Schlosse zu Raudnitz*, Leitmeritz 1844.
- DVOŘÁK 1860: Josef Dvořák, *Raudnitzer Schlossbilder nach ihrer letzten Ausstellung im Jahre 1860 beschrieben*, Prag 1860.
- DVOŘÁK 1901: Max Dvořák, *Die Fälschungen des Reichskanzlers Kašpar Schlick*, in: Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung 22, 1901, s. 51–107.
- DVOŘÁK 1907: Max Dvořák, *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém*, sv. 27, Roudnice II, Zámek Roudnický, Praha 1907.
- ELWORTHY 1895: Frederick Thomas Elworthy, *The Evil Eye*, London 1895.
- EMBLEMATA 1978: *Emblemata, Handbuch zur Sinnbildkunst des XVI. und XVII. Jahrhunderts*, herausgegeben von Arthur Henkel und Albrecht Schöne, Stuttgart 1978.
- EMBLEMATA REUSNERI 1581: *Emblemata Nicolai Revsneri IC. Partim Ethica, Et Physica: Partim ver Historica, & Hieroglyphica: sed ad virtutis, morumque] doctrinam omnia ingeniosè traducta: & in quatuor libros digesta, cum Symbolis & inscriptionibus illustrum & clarorum virorum...*, Frankfurt am Main 1581.
- ENGELSBERGER – WAGNER 1987: Ulrike Engelsberger – Franz Wagner, *Fürstbischof Wolf Dieter von Reitenau*, Katalog der ersten Landesausstellung. Herausgegeben von Ulrike Engelsberger und Franz Wagner, Salzburg 1987.
- EVANS 1989: Joan Evans, *A History of Jewellery 1100–1870*, Dover Publications Inc 1989, s. 138.
- EVANS 1997: Robert John Weston Evans: *Rudolf II. a jeho svět. Myšlení a kultura ve střední Evropě 1576–1612*, Praha 1997.
- FAJT 2005: Jiří Fajt, „Na paměť statečného a zbožného Štěpána Schlicka († 1526), zakladatele Jáchymova.“ *Monogramista I. P. a dvorská reprezentace za Ludvíka Jagellonského, krále uherského a českého*, in: Doba jagellonská v zemích české koruny (1471–1526) : konference k založení Ústavu dějin křesťanského umění KTF UK v Praze (2.–4. 10. 2003) / České Budějovice 2005 s. 133–165.
- FALKEID – FENG 2015: Unn Falkeid – Aileen A. Feng (eds.), *Rethinking Gaspara Stampa in the Canon of Renaissance Poetry*, Aldershot 2015.
- FRITZOVÁ – RŮŽIČKA 1975: Charlotte Fritzová – Jindřich Růžička, *Španělský sňatek Vratislava z Pernštejna*, in: Sborník prací východočeských archivů 3, 1975, s. 63–75.
- FUČÍKOVÁ 1996: Eliška Fučíková, *Hans von Aachen, Bakchus a Silén / Bacchus and Silenus*, Praha 1996, s. 7–31.
- FUČÍKOVÁ 1997: Eliška Fučíková (ed.), *Rudolf II. and Prague: The court and the city*, London – New York 1997.
- FUČÍKOVÁ – ČEPIČKA 2007: Eliška Fučíková – Ladi-

- slav Čepička Ladislav, *Albrecht z Valdštejna a jeho doba*, Praha 2007.
- GEBAUDE 2013: Florent Gabaude, *Das verfernte Hinterteil. Zur Ökonomie der Ausscheidungen in Hans Sachs Dichtung*, in: Andrea Grafetstätter (Herausgeber): *Nahrung, Notdurft und Obszönität in Mittelalter und Früher Neuzeit*, Bamberg 2013, s. 51n.
- GIANONCELLI 1977: Matteo Gianoncelli, *L'antico museo di Paolo Giovio in Borgovico*, 1977.
- GIROUARD 2000: Mark Girouard, *Life in the French Country House*, 2000.
- GRASSE – CLAUDE – TAITTINGER 2008: Marie-Christine Grasse – Jean Christophe Claude – Thierry Taittinger, *Musée international de la parfumerie de Grasse*, Beaux Arts Éditions, 2008.
- GREEN – DUETY 1999: Annette Green – Linda Duety, *Quand le parfum se fait bijou*, Flammarion, coll. Stylls et Design 1999.
- GROOM 1997: Nigel Groom, *The new perfume handbook*, Springer 1997.
- GROSS 1929: Hynek Gross, Inventář zámku v Českém Krumlově, Ročenka Vlastivědné společnosti jihočeské v Č. Budějovicích za rok 1929, České Budějovice 1930, s. 16–26.
- HACKENBROCH 1979: Yvonne Hackenbroch, *Renaissance jewellery*, München 1979.
- HAJNÁ 1998: Milena Hajná, *Oděvní řemesla na dvoře posledních Rožmberků*, in: Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 35, 1998, č. 3, s. 163–188.
- HAJNÁ 2000–2001: Milena Hajná, *Rožmberský fraucimor. Ženský živel na aristokratickém dvoře koncem předblohorské doby*, in: Jihočeský sborník historický 69–70, 2000–2001, s. 5–29.
- HAJNÁ 2009: Milena Hajná, La guerra y su influencia en la forma de vestir en la Edad Moderna, in: *Arte en tiempos de guerra, XIV. Jornadas Internacionales de Historia del Arte*, Instituto de Historia, CSIC, Madrid 2009, s. 163–170.
- HAJNÁ 2011: Milena Hajná, *The International Wardrobe of Emperor Rudolf II: Visual and Textual Representations of an Early Modern Emperor's Clothes (1552–1612)*, in: Isabelle Paresys – Natacha Coquery (edd.), *Se vêtir à la cour en Europe (1400–1815)*, Centre de recherche du château de Versailles, Lille 2011, s. 123–132.
- HAJNÁ 2014: Milena Hajná, *La moda en la Corte del emperador Rodolfo II (1552–1612) en Praga y las influencias de España / Spanish Fashion in the Kingdom of Bohemia under Rudolf II (1552–1612)*, in: José Luis Colomer – Amalia Descalzo (edd.), *Vestir a la española en las cortes europeas (siglos XVI y XVII) II / Spanish Fashion at the Courts of Early Modern Europe II*, Madrid 2014, s. 213–233.
- HAJNÁ 2015: Milena Hajná, *Móda ve službách moci. Španělská móda a urozená společnost v českých zemích raného novověku*, disertační práce, Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc 2015.
- HAJNÁ 2016: Milena Hajná, *Šaty chodící: Každodennost a symbolika ve šlechtickém šatníku raného novověku*, České Budějovice 2016.
- HALÁSZOVÁ 2016: Ingrid Halászová (ed.), *Die Noblesse im Bild. Die adelige Porträtgalerien in der Frühen Neuzeit in den Ländern der ehemaligen Habsburgermonarchie*, Frankfurt am Main – Bratislava 2016.
- HEINZ – SCHÜTZ 1976: Günther Heinz – Karl Schütz, *Porträtgalerie zur Geschichte Österreichs von 1400 bis 1800*, Wien 1976.
- HELBIG 1892–1896: Julius Helbig, *Beiträge zur Geschichte der Stadt und des Bezirks Friedlands in Böhmen*, I–IV, Friedland 1892–1896, tady III, s. 106–107.
- HELD 1988: Jutta Held: *Die „Weibermacht“ in Bildern der Kunst von der frühen Neuzeit bis zum Beginn des 20. Jahrhunderts*, in: Ursula Aumüller-Roske ed.: *Frauenleben – Frauenbilder – Frauengeschichten*, Centaurus 1988.
- HHStA Wien, Spanien, diplomacká korespondence 1581–1599, leg. 10, f. 374.
- HLOBIL – PERŮTKA 1999: Ivo Hlobil – Marek Perůtka, *Od gotiky k renesanci: výtvarná kultura Moravy a Slezska 1400–1550*, Olomouc 1999.
- HOLEŠOVSKÁ – LYSKOVÁ 1982: Lea Holešovská – Eliška Lysková, *Šperky z českých granátů a vějíře ze sbírek Moravské galerie v Brně*, Brno 1982.
- HOLLIS 1982: Jill Hollis, *Princely Magnificence: Court Jewels of the Renaissance, 1500–1630*, Richmond 1982.
- HOLLSTEIN XXII: *Hollstein's Dutch & Flemish etchings, engravings and woodcuts ca. 1450–1700*. Vol. XXII, Aegidius Sadeler to Raphael Sadeler II: compiled by Dieuwke de Hoop Scheffer; K. G. Boon ed., Amsterdam 1980.
- HORNÍČKOVÁ – ŠRONĚK 2011: Kateřina Horníčková – Michal Šroněk edd., *Umění české reformace*, Praha 2011.
- HRÁSKÝ 1987: Josef Hráský, *Zlatníci pražského baroka*, Praha 1987.
- HRBEK 2013: Jiří Hrbek, *Barokní Valdštejnové v Čechách: 1640–1740*, Praha 2013.
- HRDLIČKA 1994: Josef Hrdlička, *Nově objevený inventář renesančních interiérů zámku v Telči z roku 1589*, Jihočeský sborník historický 63, 1994, s. 178–184.
- HRDLIČKA 2001: Josef Hrdlička, *Příběh renesančního křesla*, Dějiny a současnost 23, č. 1, 2001, s. 12–17.
- HRDLIČKA 2007: Josef Hrdlička, *Jak se utváří paměť. Legenda o dělení růží a její proměny na počátku 17. století*, in: Václav Bůžek – Pavel Král edd., *Paměť urozenosti*, Praha 2007 s. 68–87.
- <http://bea007.over-blog.com/article-pommes-de-senteur-125521137.html>
- <https://en.wikipedia.org/wiki/Pomander>
- <https://fr.wikipedia.org/wiki/Pomme-de-senteur>
- HUNT 1963: John Hunt, *Jewelled Neck Furs and Flohpe-lze*, in: Pantheon XXI, 1963, s. 150–157.
- CHLÍBEC 2007: Jan Chlíbec, In: KYZOUROVÁ, Ivana. *Báseň a král: Bohuslav Hasištejnský z Lobkovic v zrcadle jagellonské doby : [Čísařská konírna, 28. 2.–1. 7. 2007. Praha: Správa Pražského hradu, 2007.*
- CHMEL 1850: Josef Chmel ed., *Urkunden, Briefe und Aktenstücke zur Geschichte derhabsburgischen Fürsten König Ladislaus Postumus, Erzherzog Albrecht VI. und Herzog Siegmund von Österreich aus den Jahren 1443–1473*, Materialien zur Österreichischen Geschichte. Aus Archiven und Bibliotheken 1–2, 1837–38; in: *Diplomatarium habsburgense seculi XV.*, ed. Fontes rerum Austriacarum II/2, 1850.
- IGÁLFFY 2010: Ludwig Igálffy von Igály, *Die Ambra-ser Trinkschalen Erzherzog Ferdinands II. von Tirol*, Wien 2010.
- INDROVÁ – TOBIÁŠKOVÁ 2016: Martina Indrová – Ire-

- na Tobiašková edd., *Procházka panstvím Telč*, Telč 2016.
- JAKUBEC – WAISSER 2015: Ondřej Jakubec – Pavel Waisser, *Mauzoleum Zachariáše z Hradce na zámku v Telči a jeho výzdoba v kontextu renesančních zámeckých kaplí*, in: *Opuscula historiae artium*: časopis Semináře dějin umění Filozofické fakulty Masarykovy univerzity 64, č. 1, Brno 2015, s. 2–31.
- JAKUBEC 2015: Ondřej Jakubec, *Kde jest, ó smrti, osten tvůj? Renesanční epitafy v kultuře umírání a vzpomínání raného novověku*, Praha 2015.
- JANÁČEK 1976: Josef Janáček, *Ženy české renesance*, Praha 1976.
- JANÁČEK 1983: Josef Janáček, *Italové v předbělohorské Praze (1526–1620)*, Pražský sborník historický 16, 1983, s. 77–118.
- JIMÉNEZ DÍAZ 2001: Pablo Jiménez Díaz, *El coleccionismo manierista de los Austrias. Entre Felipe II y Rodolfo II*, Madrid 2001.
- JIRÍK 1934a: František Xaver Jiřík, *České sklo*, Praha 1934.
- JIRÍK 1934 b: František Xaver Jiřík, *Kniha o skle*, Praha 1934.
- JONES 2015: Ann Rosalind Jones, *Voi e tu, Love and Law, Gaspara Stampa's PostPetrarchan Jealousy*, in: Unn Falkeid, Unn – FENG, Aileen A., edd. *Rethinking Gaspara Stampa in the Canon of Renaissance Poetry*, 2015, s. 93–116.
- JUNEK 2010: David Junek, „Der verlorene Sohn“ – verloren geglaubte und wiedergefundene Bilder der Gemäldegalerie der Grafen von Hohenems, in: Monfort, 62, Jahrgang 2010, Heft 2/3, Dornbirn, s. 123–132.
- JUŘÍK 2010: Pavel Juřík, *Dominia pánů z Hradce, Slavať a Czerninů*, Praha 2010, s. 96.
- KADAVÝ 2017: Milan Kadavý, *Restaurátorská zpráva, Lucie Otýlie Slavatová z Hradce*, Zvěstov 2017, archiv Národního památkového ústavu, ÚOP České Budějovice.
- KAZLEPKA 2008: Zdeněk Kazlepka, *The Portrait of Collaltino by Paolo Veronese in the Light of the Resuscitation of Gaspara Stampa's Rime from 1783*, Umění 56, 2008, č. 3, s. 182–191.
- KAZLEPKA 2011: Zdeněk Kazlepka, *Ostrov italského vkusu. Umělecký mecenáš Antonia Rambalda hraběte z Collalto a San Salvatore. Mezi Itálií, Vídní a Moravou v první polovině 18. století*, Brno 2011.
- KELLER 2005: Katrin Keller, *Hofdamen. Amtsträgerinnen im Wiener Hofstaat des 17. Jahrhunderts*, Wien 2005.
- KELLY 1926: Francis M. Kelly, *Trunk-hose*, in: *Connoisseur LXXVI*, 1926, s. 69–75.
- KENNER 1983: Fridrich Kenner, *Die Portraitsammlung des Erzherzogs Ferdinand von Tirol*, in: *Jahrbuch der Kunsthistorischen Sammlungen des Allerhöchsten Kaiserhauses*, 14, 1983.
- KLASSEN – DOLEŽALOVÁ – SZABO 2001: John Martin Klassen – Eva Doležalová – Lynn Szabo, *The letters of the Rožmberk sisters: noblewomen in fifteenth-century Bohemia: translated from Czech and German with introduction, notes and interpretative essay*, Cambridge 2001.
- KOBESOVÁ 2016: Miluše Kobesová, *Zámek Ostrov – Šlikovská stříbrná kazeta*, Ostrov 2016.
- KOLÁR 1997: Jaroslav Kolár, ed., *Frantova práva a jiné kratochvíle*, Praha 1977.
- KOLDINSKÁ – MAŤA 2007: Marie Koldinská – Petr Maťa edd., *Deník rudolfinského dvořana: Adam mladší z Valdštejna 1602–1633*, Praha 2007.
- KOUKAL 1996: Petr Koukal, *Narození, sňatky, manželky a děti Zachariáše z Hradce a na Telči*, Vlastivědný sborník Vysočiny: oddíl věd společenských 10, 1996 [vyd. 1997], s. 41–64.
- KRÁL 1998: Pavel Král, *Pohřby posledních pánů z Hradce*, in: Václav Bůžek ed., *Poslední páni z Hradce*, Opera historica 6, České Budějovice 1998, s. 401–512.
- KRÁL 2002: Pavel Král (ed.), *Mezi životem a smrtí. Testamenty české šlechty v letech 1550–1650*, České Budějovice 2002 (= Monumenta historica 2).
- KŘÍŽOVÁ – JUNEK 1997: Květa Křížová – David Junek: *Obrazová galerie rodu Hohenemsů v Poličce*, Polička 1997.
- KŘÍŽOVÁ – JUNEK 1999: Květa Křížová – David Junek: *Gemäldegalerie der Grafen von Hohenems*, Polička 1999.
- KŘÍŽOVÁ 2011: Alena Křížová, *Dětský šperk jako apotropaion*, in: *Etnologické studie* 11, Brno 2011, s. 141–163.
- KUBEŠ 1998: Jiří Kubeš, *Rodinné vztahy pánů z Hradce a Rožmberků v předbělohorském století*, in: Václav Bůžek ed., *Poslední páni z Hradce*, Opera historica 6, České Budějovice 1998, s. 273–317.
- KUBÍKOVÁ 2010: Blanka Kubíková, *Kapitoly z ikonografie renesančního portrétu v Čechách a na Moravě*, Nepublikovaná disertační práce. Filozofická fakulta UK 2010.
- KUBÍKOVÁ 2013: Blanka Kubíková, „Ozdoba Moravy“ – ženevský portrét a ženevské kontakty moravského rytíře Jiřího Zikmunda Praksického ze Zástřizl, in: *In puncto religionis: konfesní dimenze předbělohorské kultury Čech a Moravy*, Praha 2013, s. 175–186.
- KUBÍKOVÁ 2016: Blanka Kubíková, *Portrét v renesančním malířství v českých zemích – jeho ikonografie a funkce ve šlechtické reprezentaci*, Praha 2016.
- KÜHN 2013: Karl Friedrich Kühn, *Verzeichnis der kunstgeschichtlichen und historischen Denkmale im Landkreis Friedland*, edice nedokončeného rukopisu, ed. Kristina Uhlíková (Fontes historiae artium XV), Praha 2013.
- KUSCHE 2003: María Kusche, *Retratos y retratados. Alonso Sánchez Coello y sus competidores Sofonisba Anguissola, Jorge de la Rúa y Rolán Moys*, Madrid 2003.
- KYBALOVÁ 1996: Ludmila Kybalová, *Dějiny odívání. Renesance*, Praha 1996.
- KYBALOVÁ 1997: Ludmila Kybalová, *Dějiny odívání. Barok a rokokó*, Praha 1997.
- KYBALOVÁ – NOVOTNÁ 1981: Jana Kybalová – Jarmila Novotná: *Habánská fajáns 1590–1730: Královský letohrádek v Praze: Dům umění v Brně: Prosinec 1981 – duben 1982: Katalog výstavy*, Jana Kybalová, Jarmila Novotná, Praha 1981.
- LÁTALOVÁ 2017: Vendula Látalová, *Restaurátorská zpráva – Adam I. z Hradce*, Litomyšl 2017, archiv Národního památkového ústavu ÚOP Telč.
- LE GUÉRER 2005: Le Guérér Anick, *Le parfum, des origines a nos jours*, Odile Jacob, coll. Histoire, 2005.
- LEDVINKA 1998: Ledvinka, Adam II. z Hradce a poslední páni z Hradce v ekonomice, kultuře a politice 16. století, in: Václav Bůžek, *Poslední páni z Hradce* (= Opera

- Historica*. Bd. 6). Jihočeská Univerzita, České Budějovice 1998, s. 18–24.
- LEMBERGOVÁ 1994: Margaret Lembergová, *Hanavské záznamy Albrechta Jana Smiřického*, Dějiny a současnost 16, 1994, č. 6, s. 15–18.
- LETOŠNÍKOVÁ – VLK 1979, Ludiše Letošníková – Jan Vlk, *Expozice starých zbraní a uměleckého řemesla v Nelahozevsi*, Praha 1979.
- LÖCHER 2012: Kurt Löcher, *Jakob Seisenegger, Hofmaler Kaiser Ferdinands I.*, München & Berlin 1962; idem, Jakob Seisenegger, Hofmaler Ferdinands I. – Neue Funde und Stand der Forschung, in: Münchner Jahrbuch der bildenden Kunst, 3. F., Bd. LXIII, 2012, s. 103–147.
- LONGMAN 1874: Rrown Longman, *The Archeological Journal*, Volume 31, Green and Longman 1874.
- LUKÁŠOVÁ 2007: Eva Lukášová, *Historická instituce fideikomisu a její význam pro uchování autentických sbírek a mobiliářů českých a moravských hradů a zámků*, Zprávy památkové péče, 2007, č. 6, s. 449–451.
- LUKÁŠOVÁ 2015: Eva Lukášová, *Zámecké interiéry. Pohledy do aristokratických sídel od časů renesance do doby první poloviny 19. století*, Praha 2015.
- MADDEN 1831: Frederic Madden, *Privy purse expense of the Princess Mary, daughter of King Henry the Eighth, afterwards Queen Mary*, W. Pickering 1831.
- MAREK 2005: Pavel Marek, *Svědectví o ztrátě starého světa. Manželská korespondence Zdeňky Vojtěcha Popela z Lobkovic a Polyxeny Lobkovicové z Pernštejna*, České Budějovice 2005 (= Prameny k českým dějinám 16.–18. století, řada B, sv. 1).
- MAREK 2007: Pavel Marek, *Klientelní strategie španělských králů na pražském císařském dvoře konce 16. a počátku 17. století*, in: Český časopis historický 2007, s. 40–89.
- MAREK 2008: Pavel Marek, *Las damas de la emperatriz María y su papel en el sistema clientelar de los reyes españoles. El caso de María Manrique de Lara y y sus hijas*, in: José Martínez Millán – María Paula Marcal Lourenco edd., *Las Relaciones Discretas entre las Monarquías Hispana y Portuguesa: Las Casas de las Reinas (siglo XV–XIX)*, I–III, Madrid 2008, zde II., s. 1003 – 1037.
- MAREK 2012: Pavel Marek, *Španělský královský dvůr očima české šlechtičny. Luisa z Pernštejna v procesu komunikace mezi Prahou, Vídní a Madridem*, Folia Historica Bohemica 27, 2012, č. 1, s. 7–39.
- MAREK 2016: Pavel Marek, *Ve službách císařovny: Jana z Pernštejna ve světle své korespondence uložené v archivu vévodů z Alby*, in: Český časopis historický 114, č. 4, 2016, s. 919–940.
- MAREŠ 1893–1895: František Mareš, *Stříbrná stolice telčská*, in: Památky archeologické, 16, 1893/1895, s. 83–86.
- MAŤA 1998: Petr Maťa, *Svět české aristokracie (1500–1700)*, Praha 2004.
- MATĚJČEK 1989: Jiří Matějček, *Restaurátorská zpráva, Vilém z Rožmberka*, Praha 1989, archiv Národního památkového ústavu ÚOP České Budějovice.
- MATERIÁLOVÝ PRŮZKUM 2017: *Materiálový průzkum Karel Španělský, syn Filipa III. (1545–1568)*, ALMA Praha 2017. Uloženo v archivu NPÚ ÚOP v Českých Budějovicích.
- MEDKOVÁ 1957: Jiřina Medková, *Renesanční sklenice ve sbírkách státního hradu Buchlova, Zprávy památkové péče*, XVII, 1957.
- MEDŘÍKOVÁ 2006: Petra Medříková, *Portrét Markéty Františky Dietrichstein-Lobkowicz*, in: Regio M, sborník Regionálního muzea v Mikulově, 2006, s. 121–124.
- MEISTERWERKE 1996: *Meisterwerke der Prager Burgalerie*, katalog výstavy, Vídeň 1996, s. 74.
- MÍČALOVÁ 2017: Kristýna Míchalová, *Ženy posledních pánů z Hradce*, diplomová práce, FF UK Ústav českých dějin, Praha 2017.
- MITTEILUNGEN 1926: *Mitteilungen des Vereins für Heimatkunde des Jeschken-Isergaues* 20, 1926, s. 65, 68.
- MUCHKA – KONEČNÝ – BUKOVINSKÁ 1998: Ivan Muchka – Lubomír Konečný – Beket Bukovinská edd., *Rudolf II. Prague and the World*, Praha 1988.
- MULLER 1972: Priscilla E. Muller, *Jewels in Spain 1500–1800*, New York 1972, s. 96.
- MUNIER 2003: Munier Brigitte, *Le Parfum a travers les siècles: Des dieux de L'Olympe au cyber-parfum*, Éditions du Félin, coll. Histoire et sociétés, 2003.
- MUSACCHIO 1999: J. M. Musacchio, *The Art and Ritual of Childbirth in Renaissance Italy*, New Haven & London 1999, s. 136–137.
- MŽYKOVÁ 1998: Marie Mžysková, *Sbírky zámku Velké Losiny, Cour d'honneur*, 1, 1998, s. 24–34.
- NACHTMANNOVÁ 2012: Alena Nachtmannová, *Mezi tradicí a módou. Odívání v Čechách od renesance k baroku*, Praha 2012.
- NĚMEČEK 1974: František Němeček ed., *Plinius starší. Kapitoly o přírodě*, Praha 1974.
- NÉMETHY 1854: A. Sch. Némethy, *Die Rädern'schen Grabmonumente der Friedländer Stadtkirche*, in: Friedlandia 3, 1854, s. 166–173.
- NEUMANN 1992: Jaromír Neumann, *Neznámý portrét Paola Veronese. Tištěný leták vydaný Muzeem Kroměřížska v Kroměříži při příležitosti Semináře Italské umění u nás, září 1992*.
- NEWMAN 1987: Harold Newman, *An Illustrated Dictionary of Jewellery*, London 1987, s. 115.
- NICHOLS 2014: Tom Nichols, *Veronese*, in: Burlington Magazine, 2014, 156 (1339), s. 682–686.
- NOVÁK b. d.: Josef Novák, *Zámek Jindřichohradecký, Jindřichův Hradec b. d.*
- OSZCZANOWSKI 2013: Oszczanowski, Piotr, *Pomnik chrześcijańskiego rycerza: Nagrobek Melchiora von Redern we Frýdlance*, Wrocław 2013.
- OTAVSKÁ 2004: Vendulka Otavská, *Konzervování pohřebního oděvu z Dietrichsteinské hrobky v Mikulově na Moravě*, in: Sborník z konference konzervátorů a restaurátorů, Liberec 2004, s. 100–103.
- OTAVSKÁ 2006: Vendulka Otavská, *Ke konzervování pohřebního roucha Markéty Františky Lobkowiczové*, in: Regio Mm, sborník Regionálního muzea v Mikulově, 2006, s. 114–120.
- OTAVSKÁ 2006: Vendulka Otavská, *Ke konzervování pohřebního roucha Markéty Františky Lobkowiczové*, in: Regio M, sborník Regionálního muzea v Mikulově, 2006, s. 114–120.
- OTAVSKÁ 2008: Vendulka Otavská, *Pohřební oděv Markéty Františky Dietrichsteinové, provdané Lobkowiczové (1597?–1617), z Mikulova na Moravě*, in: Textil v muzeu – identifikace historického oděvu a textilií,

- Brno 2008, s. 25–27.
- PÁNEK – FUČÍKOVÁ – GAŽI – LAVIČKA – PAVELEC – ŠI-MŮNEK 2011: Jaroslav Pánek – Eliška Fučíková – Martin Gaži – Roman Lavička – Petr Pavelec – Robert Šimůnek, *Rožmberkové. Rod českých velmožů a jeho cesta dějinami*, České Budějovice 2011.
- PÁNEK 1989: Jaroslav Pánek, *Poslední Rožmberkové, velmoži české renesance*, Praha 1989, s. 192.
- PÁNEK 1997: Jaroslav Pánek ed., *Když císař odchází: Lidská tragédie a posmrtná sláva Rudolfa II. očima současníků*, Praha 1997.
- PÁNEK 2001: Jaroslav Pánek, *Italové, Nizozemci a Němci v rudolfínské Praze – některé formy a problémy soužití*, Documenta Pragensia 19, 2001, s. 67–74, 362–364.
- PÁNEK 2003: Jaroslav Pánek, *Výprava české šlechty do Itálie v letech 1551–1552*, Praha 2003.
- PASSAMANI 1993: Bruno Passamani, *Il banchetto in giardino della famiglia Hohenems*, in: I Madruzzo e l'Europa – tra Papato e Impero, Trento 1993, s. 44–46.
- PAVELEC 2015: Petr Pavelec ed., *Hrady a zámky objevené a opěvované*, Praha 2014.
- PÉREZ DE TUDELA 2014: Almudena Pérez de Tudela, *El traje en la corte de Felipe II. Lad infantas Isabel Clara Eugenia y Catalina Micaela*, in: José Luis Colomer – Amalia Descalzo (edd.), *Vestir a la española I*, Madrid 2014, s. 321–362.
- PERRETTI 2014: Gianni Perretti, *Paolo Veronese. L'illusione della realtà*, katalog, ed. Mondadori, Verona 2014.
- PETŘÁŇ 1985: Josef Petráň, *Dějiny hmotné kultury II/2*, Praha 1985, s. 87.
- PETRŮ 1985a: Jaroslav Petrů, *Seisenegggers Bildnisse Adams I. von Hradec und Annas von Rožmitál*, in: *Umění* 33, 1985, s. 193–203.
- PETRŮ 1989: Jaroslav Petrů, *Seiseneggrov portréty Adama I. z Hradce a Anny z Rožmitálu*, in: *Vlastivědný věstník moravský*, 41, 1989, č. 1, s. 32–39.
- PHILIPS 1997: Clare Philips, *Jewelry. From Antiquity to the Present*, London 1997.
- PICAUD – MANSAU – FAURE – LE GUÉRER – FORBÍN – LARUE 1999: Arielle Picaud, Status Mansau, Paul Veron Faure, Le Guérér Jean Annick, Alain Forbín – Dominique Larue, *Historie en Parfums*, Garde-Temps, col. La mémoire des odeurs, 1999.
- PICCOLOMINI 1458, ed. 1998: Aenea Silvio Piccolomini, Dana Martínková – Alena Hadravová – Jiří Matl edd., *Enae Silvio, Historie česká*, Praha 1998.
- PIESSE 2006: Septimus Piesse, *L'art oublié du parfum*, Max Milo Éditions, coll. Essais – Documents, 2006.
- PIETSCH 2006: Johannes Pietsch, *Význam pohřebního oděvu Markéty Františky Lobkoviczové pro výzkum památek oděvního umění*, in: Regio M, sborník Regionálního muzea v Mikulově 2006, s. 105–113.
- PIETSCH 2008: Johannes Pietsch, *The Burial Clothes of Margaretha Franziska de Lobkowitz, 1617*, *Costume* 42, č. 1, 2008, s. 30–49.
- PNM 1989: *Památky národní minulosti, katalog stálé historické expozice Národního muzea v Lobkovickém paláci na Pražském hradě*; Josef Kočí – Pavel Vondruška edd., Praha 1989.
- PODLAHA – ŠITTLER 1903: Antonín Podlaha a Eduard Šittler, *Chrámový poklad u sv. Víta v Praze, jeho dějiny a popis*, Praha 1903.
- POCHE 1971: Emanuel Poche, *Svatovítský poklad*, Praha 1971.
- POKORNÝ 2014: Adam Pokorný, *Restaurátorský průzkum – Portrét Zachariáše a Jáchyma z Hradce*, Praha 2014, archiv Národního památkového ústavu, ÚOP České Budějovice.
- PRAŽSKÉ VELIKÉ I MALÉ 1749: *Pražské veliké i malé, to jest výtah příběhů ve svých přepodivných milostech Velikého, ve svém z vosku vytvořeném svatém obraze ale Malého Jezulátka*, Praha: František Karel Hladký 1749.
- PROKOP 1904/III: Prokop, August, *Die Markgrafschaft Mähren in kunstgeschichtlicher Beziehung*, Band III., Wien 1904.
- PYHRR – GODDY 1998: Stuart W. Pyhrr – W. Jose A. Godoy, *Heroic Armor of The Italian Renaissance*, New York, 1998.
- RABELAISE 1968: Francois Rabelais, *Gargantua a Pantagruel*, Praha, 1968, s. 313–322.
- RAINER 2012: Werner Rainer: *Marcus Sitticus von Hohenems – die Regierung des Fürsterzbischofs*, Salzburg 2012, s. 388–393.
- RAVE 1961: Paul Ortvin Rave, *Das Museo Giovio zu Como*, Miscellanea Bibliothecae Hertzianae (Römische Forschungen der Bibliotheca Hertziana), XVI 1961, s. 271–274.
- REARICK 1997: Wiliam Rearick, *Paolo Veronese's Earliest Works*, *Artibus et Historiae*, 35, 1997, s. 147–159.
- REITER 2012: Silke Reiter, *Erasmus Hornick, ein Goldschmied, Radierer und Zeichner des 16. Jahrhunderts*, Regensburg 2012.
- REYNOLDS 1999: Graham Reynolds, *The sixteenth and seventeenth-century miniatures in the collection of Her Majesty The Queen*, Royal Collection Trust 1999, s. 13.
- ROHN 1763: Carl Johann Rohn, *Chronic Vormahls Böhmischer Cron-Lehen, Nunmehr ins Allodium gezogen zweyer Staedten Friedland, und Reichenberg...*, Prag 1763.
- ROYT – ŠEDINOVÁ 1998: Jan Rojt – Hana Šedinová, *Slovník symbolů, kosmos, příroda a člověk v křesťanské ikonografii*, Praha 1998.
- RUIZ 1979: Juan Ruiz, *Kniha pravé lásky*, Praha 1979, s. 70–71.
- SAFARIK 1990: Eduard A. Safarik, *Questo e il mio vero ritratto*, in: Scritti in onore di Giuliano Briganti, Milano 1990, s. 123–133.
- SALABA 1899: Josef Salaba, *Pověst o Bílé paní v Čechách a na Moravě u pánů z Rožmberka a z Hradce. Vznik, vývoj a historická podstata*, in: ČMM 23, 1899, s. 139–150, 230–244, 325–337.
- SCALINI 2004: Mario Scalini, *Appunti per lo studio delle armerie estensi*, in: Gli Este a Ferrara, Una corte nel Rinascimento, Milano 2004.
- SEDLÁČEK 1932: August Sedláček, *Hrady, zámky a tvrze království Českého, X. díl (Boleslavsko)*, Praha 1932.
- SEELIG A KOL. 1994: Lorenz Seelig, *Silber und Gold – Augsburger Goldschmiedekunst für die Höfe Europas*, München 1994, s. 174–180.
- SEELIGER 1927: Ernst Alwin Seeliger, *Zittauer Künstler und Kunsthandwerker IV.*, in: Zittauer Geschichtsblätter 1927, Zittau 1927, s. 14–15.
- SEELIGER b. d.: Ernst Alwin Seeliger, *Führende Männer vor 1612 und ihr Volkstum*, in: Die Heimatkunde des Bezirkes Reichenberg III. Geschichte), Reichenberg

- b. d., s. 204–211.
- SEIBT 1999: Ferdinand Seibt, *Karel V. Císař a reforma-
ce*, Praha 1999.
- SELING 2007: Helmut Seling, *Die Augsburger Gold-
und Silberschmiede 1529–1868, Meister-Marken-
-Werke*. Band I. (souple díla na s. 307), Ergänzbund
III, München 2007.
- SERRERA 1990: Juan Miguel Serrera, *Alonso Sánchez
Coello y la mecánica del retrato de Corte*, in: Alonso
Sánchez Coello y el retrato de la Corte de Felipe II.,
Madrid 1990, s. 37–63.
- SCHEIDLAUSKY 1972: Schiedlausky, *Zum sogenannten
Flohpelz*, in: Pantheon XXX, 1972, s. 469–480.
- SZILÁGYI 2006: András Szilágyi: *Die Esterházy-Schatz-
kammer, Kunstwerke aus fünf Jahrhunderten. He-
rausgegeben und ausgeleitet von András Szilágyi*.
Budapest 2006, s. 167–169, č. 96–98.
- SKÝBOVÁ 1985: Anna Skýbová, *Listy Bílé paní rožm-
berské*, Praha 1985.
- SLAVÍČKOVÁ – SRŠEŇ, 2005: Hana Slavičková – Lu-
bomír Sršeň, *Renesanční portrétní galerie Rytířů
z Bünau na hradě v Děčíně*, in: Sborník Národního mu-
zea, řada A – historie, roč. LIX, č. 3–4, 2005.
- SOA Praha, *Rodový archiv Valdštejnů*.
- SPARGO 1934: John Webster Spargo, *Virgil the Necro-
mancer*, Studies in Virgilian Legends, Cambridge
1934.
- SRŠEŇ 1975: Lubomír Sršeň: *Větší zemský soud v Če-
chách ve vyobrazeních 16. století*, in: Časopis Národ-
ního muzea, Historické muzeum, roč. 144, čís. 3–4,
1975, s. 143–175.
- SRŠEŇ 2011: Lubomír Sršeň: *Zasedání většního zemské-
ho soudu v Praze za účasti Rudolfa II. v roce 1593*, in:
Jaroslav Pánek – Eliška Fučíková – Martin Gaži – Ro-
man Lavička – Petr Pavelec – Robert Šimůnek, Rožm-
berkové. Rod českých velmožů a jeho cesta dějinami.
České Budějovice 2011, s. 324–325.
- SRŠEŇ – TRMALOVÁ 2005: Lubomír Sršeň – Olga Tr-
malová, *Malované miniaturní portréty*, Praha 2005,
s. 15.
- STEHLÍKOVÁ 2003: Dana Stehlíková, *Encyklopedie
českého zlatnictví, stříbrnictví a klenotnictví*, Pra-
ha 2003.
- STEHLÍKOVÁ 2004: Dana Stehlíková ed., *Bohemia sanc-
ta, poklady křesťanského umění z českých zemí*, Syra-
kusy : Caltanissetta 1994, s. 131, č. kat. 94.
- STLOUKAL 1941: Karel Stloukal (ed.), *Královny, kněžny
a velké ženy české*, Praha 1941.
- STRADA I.–III. 1601: Ottavio Strada, *Symbola divina et
humana Pontificum, Imperatorum, Regum: Accessit
brevis, & facilis Isagoge Jac. Typotii. Tomus primus
(secundus, tertius)*, Pragae 1601.
- SVOBODA 1999: Milan Svoboda, *Rezidence pánů z Re-
dernu na přelomu 16. a 17. století*, in: Opera Historica
7, 1999, s. 201–222.
- SVOBODA 2008: Milan Svoboda, *Pohřební plátno s Mel-
chiorem z Redernu*, in: Sborník Národního památkové-
ho ústavu, územního odborného pracoviště v Liberci
2008, Liberec 2008, s. 137–145.
- SVOBODA 2011: Milan Svoboda, *Redernové v Čechách.
Nalézání zapomenutých příběhů 16. a 17. věku*, in: Ope-
ra Facultatis philosophicae Universitatis Carolinae
Pragensis vol. X), Praha 2011, s. 188–196.
- SVOBODA 2012: Petr Svoboda ed., *Pernštejnové a jejich
doba*, katalog výstavy, Praha 2012.
- SZILÁGYI 2006: András Szilágyi ed., *Die Esterházy
Schatzkammer, die Kunstwerke aus fünf Jahrhun-
derte*, Budapest 2006.
- ŠEMBERA 1870: Alois Vojtěch Šembera, *Páni z Bosko-
vic potomní držitelé hradu boskovického na Moravě,
Vídeň 1870*.
- ŠIMŮNEK 2011: Robert Šimůnek, *Rodové tradice pánů
z Rožmberka*, in: Jaroslav Pánek – Eliška Fučíková –
Martin Gaži – Roman Lavička – Petr Pavelec – Robert
Šimůnek, *Rožmberkové. Rod českých velmožů a jeho
cesta dějinami*, České Budějovice 2011, s. 326–329.
- ŠROŇKOVÁ 1959: Olga Šroňková, *Die Mode der Renais-
sance bis zum Rokoko*, Praha 1959.
- ŠTĚPÁNEK – BUKOLSKÁ 1973: Eva Bukolská – Pavel
Štěpánek, *Retrato español en la colección Lobkowicz
en Roudnice*, in: Ibero-Americana Pragensia VII, 1973,
s. 115–142.
- ŠTĚPÁNEK 1997: Pavel Štěpánek, *Španělské umělecké
řemeslo 1550–1650*, Praha 1997, s. 22.
- ŠTĚPÁNEK 1999: Pavel Štěpánek, *Filip II a jeho doba
(1527–1598). Vybrané ukázky umění a dokumentů
z českých sbírek*, katalog výstavy, Praha 1999.
- ŠTĚPÁNEK 2016: Pavel Štěpánek, *K počátkům vlivů špa-
nělské módy na módu českou*, in: Alena Nachtmanno-
vá – Olga Klapetková ed., *Oděv v Čechách ve středo-
věku a raném novověku*, Praha 2016, s. 74–82.
- ŠTIBRANÁ 2012: Ingrid Štíbraná, *Pálffyovská kolekcia
na dreve malovaných portrétov viri ilustriz z prelomu
16. a 17. storočia*, in: *Opuscula Historiae Artium*, 61,
2012, č. 2, s. 24–37.
- TARRANT 1994: Naomi Tarrant, *The Development of
Costume*, London 1994, s. 13.
- TEPLÝ 1927: František Teplý, *Dějiny města Jindřichova
Hradce*, I. I.–II. 3., Jindřichův Hradec 1927–1936.
- THE ILLUSTRATED BARTSCH 1984: *The illustrated
Bartsch, German masters of the sixteenth century*,
New York 1984, s. 360.
- THE ILLUSTRATED BARTSCH 1986: *Italian masters of
the sixteenth century*, New York 1986, s. 295.
- THORNTON 1991: Peter Thornton, *The Italian Renais-
sance Interior, 1400–1600*, Hary N Ambras 1991.
- TRMALOVÁ 2000: Olga Trmalová, *Restaurátorská zprá-
va – Tři renesanční portréty dam*, Praha 2000, ar-
chiv Národního památkového ústavu, ÚOP České
Budějovice.
- TRMALOVÁ 2013: Trmalová Olga, *Restaurátorská zprá-
va – Dorothea, dcera Adama I. z Hradce*, Praha 2013,
archiv Národního památkového ústavu, ÚOP České
Budějovice.
- TRMALOVÁ 2017: Olga Trmalová, *Restaurátorská zprá-
va – Mladík s kytíčkou*, Praha 2017, archiv Národního
památkového ústavu, ÚOP České Budějovice.
- TRMALOVÁ 2017a: Olga Trmalová, *Restaurátorská zprá-
va – Filip II. Španělský*, Praha 2017, archiv Národního
památkového ústavu, ÚOP České Budějovice.
- TRMALOVÁ 2017 b: Olga Trmalová, *Restaurátorská zprá-
va – Portrét renesančního aristokrata*, Praha 2017,
archiv Národního památkového ústavu, ÚOP Čes-
ké Budějovice.
- TRMALOVÁ 2017c: Olga Trmalová, *Restaurátorská zprá-
va – Dáma s bílým psíkem*, Praha 2017, archiv Národní-
ho památkového ústavu, ÚOP České Budějovice.
- TRMALOVÁ 2017d: Olga Trmalová, *Restaurátorská zprá-*

- va – Karel Španělský, syn Filipa II., Praha 2017, archiv Národního památkového ústavu, ÚOP České Budějovice.
- TRMALOVÁ 2017e: Olga Trmalová, *Restaurátorská zpráva – Anna Habsburská, královna španělská*, Praha 2017, archiv Národního památkového ústavu, ÚOP České Budějovice
- TRMALOVÁ 2017f: Olga Trmalová, *Restaurátorská zpráva – Filip II. Španělský*, Praha 2017, archiv Národního památkového ústavu, ÚOP České Budějovice.
- TRMALOVÁ 2017g: Olga Trmalová, *Restaurátorská zpráva – Šlechtický svatební pár s erby*, Praha 2017, archiv Národního památkového ústavu, ÚOP České Budějovice.
- TRMALOVÁ 2017h: Olga Trmalová, *Restaurátorská zpráva – Muž s okružím*, Praha 2017, archiv Národního památkového ústavu, ÚOP České Budějovice.
- TRMALOVÁ 2017i: Trmalová Olga, *Restaurátorská zpráva – Muž s podbradkem*, Praha 2017, archiv Národního památkového ústavu, ÚOP České Budějovice.
- TRMALOVÁ 2017ch: Trmalová Olga, *Restaurátorská zpráva – Dáma s bílým čepcem a okružím*, Praha 2017, archiv Národního památkového ústavu, ÚOP České Budějovice.
- TŮMOVÁ 2013: Ludmila Tůmová, *Svět Kryštofa Popela mladšího z Lobkowicz optikou jeho deníků*, diplomová práce. Filozofická fakulta UK, Ústav českých dějin, Praha 2013.
- TURNER 1912: W. Turner, *Pomanders*, in: *Connoisseur* LX, 1912, s. 151–156.
- URBAN 1976: Stanislav Urban, *Řezáči drahých kamenů v Čechách v 16. a 17. století*, Praha 1976.
- URSONI 1554: Philippi Ursoni, *Liber Philippi Vrsonis manu de variis equestribus, stratis, phaleris, bullis, stapedibus, fraenis, multiplicibus vestibus versicoloribus, militaribus emblematis, galeis, conis, thoracibus*, Mantova, 1554.
- VACULÍNOVÁ 2014: Marta Vaculínová, *Theodor Beza a moravský rod Zástřizlů*, in: *Humanismus v rozmanitosti pohledů : farrago festiva Iosepho Hejnic nonagenario oblata*, Praha 2014, s. 367–392.
- VAŇKOVÁ – PILNÁ 2013: Lenka Vaňková – Veronika Pilná, *Metodika datování a interpretace portrétů 16. – 18. století pomocí historické módy*, Praha 2013.
- VAŇKOVÁ 2007: Lenka Vaňková, *Malované posmrtné portréty*, in: Ondřej Jakubec ed., *Ku věnné památce. Malované renesanční epitafy v českých zemích*, Olomouc 2007, s. 47–50.
- VAŇKOVÁ 2008: Lenka Vaňková, *Soubor posmrtných portrétů ze 17. století na zámku Velké Losiny. Sborník Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Olomouci*, s. 86–91. Olomouc: Národní památkový ústav, Územní odborné pracoviště v Olomouci, 2007 (vyd. 2008).
- VESELÁ 2005: Lenka Veselá, *Knihy na dvoře Rožmberků*, Praha 2005 (dílo je uvedeno v rejstříku CD přílohy knihy).
- VOCELKA 1981: Karl Vocelka, *Die politische Propaganda Kaiser Rudolfs II.*, Wien 1981, s. 237–239.
- VOGTHERR 1538: Heinrich Vogtherr, *Ein frembds und wunderbars Kunstbuechlein*, Strasbourg 1538.
- VOJTÍŠKOVÁ 1997: Marie Vojtíšková, *Třpyt a stíny města České Lípy v době krále Rudolfa II.*, Česká Lípa 1997.
- VOKÁČOVÁ, 1975: Věra Vokáčová, Šperky v muzejních sbírkách, in: *Muzejní a vlastivědná práce – Časopis Společnosti přátel starožitností*, roč. 13 (83), 1975, č. 2, s. 74–75.
- VOREL 2012: Petr Vorel, Páni z Pernštejna. Vzestup a pád rodu zubří hlavy v dějinách Čech a Moravy, Praha 2012.
- WELTI 1954: Ludwig Welti, Graf Jakob Hannibal I. von Hohenems, Innsbruck 1954, s. 15–16.
- WELTI 1963: Ludwig Welti, Graf Kaspar von Hohenems, Innsbruck 1963, s. 283–284, 423–424.
- WENZEL 2016: Kai Wenzel, Glaubensbekenntnisse. Patronatsherrliche Stiftungen Oberlausitzer Adliger während des Reformationsjahrhunderts, in: Lars-Arne Dannenberg – Kai Wenzel (ed.), *Zwischen mächtigen Fürsten. Der Adel der Oberlausitz in vergleichender Perspektive* (16. bis 19. Jahrhundert), Beiheft zum Neuen Lausitzischen Magazin, Görlitz/Zittau 2016, s. 246–285.
- WINTER 1893: Zikmund Winter, *Dějiny kroje v zemích českých od počátku století XV. až po dobu bělohorské bitvy II/1, 2*, Praha 1893.
- WIRKNER 1849: Georg Wirkner, *Das Schloss in Friedland in Boehmen und seine Besitzer, nebst einigen kurzen Notizen über die Stadt und Kirche zu Friedland. Aus älteren Urkunden und Handschriften zusammengetragen*, Reichenberg 1849.
- WIRTH 1913: Zdeněk Wirth, *Inventář zámku litomyšského z r. 1608*, *Časopis společnosti přátel starožitností českých*, r. 21, 1913, s. 123–125.
- ZÁHOŘ – ZÁHOŘOVÁ 1997: Tomáš Záhoř – Jana Záhořová, *Portrét císaře Rudolfa II.* Praha 1997. Uloženo v archivu NPÚ ÚOP v Českých Budějovicích.
- ZÁHOŘOVÁ 2017: Jana Záhořová, *Restaurátorská zpráva T 01402a*, Praha 2017, archiv NPÚ ÚOP České Budějovice.
- ZBORNÍKOVÁ 2013: Tereza Zborníková, *Epitafní oltáře Smiřických v Kostelci nad Černými lesy*, in: *Studie a zprávy. Historický sborník pražského okolí* 3, 2013, s. 33–42.
- ŽÍBRT 1909: Čeněk Žíbrt, *Bibliografie české historie, díl IV., Zpracování II., Předešlá třicetiletá války (1600–1618) Třicetiletá válka (1618 až do r. 1632)*, Praha : Česká akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění 1909.
- ZIMMERMANN 1905: Heinrich Zimmermann, *Das Inventar der Prager Schatz- und Kunstkammer von 6. Dezember 1621*, in: *Jahrbuch der kunsthistorischen Sammlungen des Allerhöchsten Kaiserhauses*, XXV/2, 1905, s. 13–51.